

Branka Knific

Naj nevidno postane vidno

Vsakdo ima pravico do varnega in dostojnega življenja

Naj predstavim najprej tri kratke zgodbe, brez komentarja, zgolj kot opis resničnih dogodkov:

80-letna gospa se je s spremljevalcem odpravila k specialistu v bolnišnico, kamor je bila napotena zaradi resnih zdravstvenih težav.

Ob pregledu je zdravnik izjavil: "Ja gospa, kaj naj naredimo z vami, starimi ljudmi? Najbolje bi bilo skopati eno veliko jamo in vas vse pometati vanjo."

Čas dogajanja: pomlad 2005, Slovenska Istra.

90-letna gospa je že nekaj desetletij hudo bolna in živi sama. Vedno je bila samostojna in dovolj razumna, da je udomačila bolezen in jo obvladovala. Pred letom se je stanje poslabšalo, vedela je, da umira.

Sinovi so vztrajali, da je v bolnišnici, ona je želela umreti doma. Ob vsakem najmanjšem zapletu so jo vozili v bolnišnico, kjer je neizmerno trpela in komaj čakala, da se vrne domov. Kljub temu, da je jasno izrazila željo, da bi rada umrla doma in četudi je obstajala možnost sodelovanja prostovoljk iz Hospica, sinovi in njihove žene niso sprejeli te možnosti. Umrla je v bolnišnici.

Čas dogajanja: 2004; Slovenska Istra.

77-letna gospa je hudo bolna za rakom, nepokretna in s potrebo po stalni negi živi doma s hčerkino družino. Hčerka je zaposlena, njen mož je večinoma odsoten in ne skrbi za družino.

Mama je popolnoma nemočna in sama doma od 6.30 ure zjutraj do 17.00 ure popoldan, brez hrane, pijače in nege. Hčerka ne sprejme pomoči na domu, kaj šele vključitve mame v dom upokojencev, čeprav ima mama dve pokojnini in bi denar ne smel biti problem. Mama ne more več govoriti, ker je zaradi bolezni postala nema.

Pomanjkanje finančnih sredstev je značilno za mlado družino, zato sta pokojnini 77-letne gospe pomemben del družinskega proračuna, ki se mu nočejo dopovedati.

Čas dogajanja: 2004; Slovenska Istra.

Zgodbe so zelo raznovrstne in ne gre za to, da bi ne mogli razumeti tudi svojca, zdravnika, negovalke ..., nekoga, ki se je znašel v vlogi tistega, ki ne razume, ni human. Pogosto je težko razmejevati, vendar pa je potrebno o teh stvareh spregovoriti tudi zato, da lažje presodimo, kaj je prav in kaj ne.

Takih zgodb poznamo socialne delavke, ki sodelujemo s starostniki, veliko. Poznate jih tudi vi. Prosim, da jih zapišete in naredite "vidne".

Medtem, ko je za nasilje nad otroki in ženami/ možmi rezervirano za družinsko okolje, se starostnikom pogosto dogaja, da jih v njihovem dostojanstvu in osnovnih človekovih pravicah prizadenejo tudi prestavniki javne službe. Da o diskriminaciji niti ne govorimo (o tem, da je težko kupiti izdelek v trgovini, na katerem ni dobro vidna cena ipd.).

V zadnjem desetletju je civilna pobuda v sodelovanju s stroko socialnega dela dosegla velike premike pri prepoznavanju in ustreznem ravnanju v primerih, ko so posamezniki v krogu družine zanemarjani, trpinčeni in zlorabljeni.

Slovenija premore deset varnih hiš za žrtve nasilja, prav tako je kar nekaj raznovrstnih programov, ki so podprti s strani države in lokalnih skupnosti. Veseli smo napredka, da se ima trpinčeni posameznik možnost umakniti in si zagotoviti varen kotiček, dokler si ne opomore in se ne sooči z možno rešitvijo problema.

Drugače je s starostniki. Malo je programov za celodnevno bivanje ogroženih starih ljudi, malo se govori o težavah, s katerimi se soočajo.

Zato naslov: "Naj nevidno postane vidno". ●

Vse bralke in bralce Prepletanj prosim, da pošljete zgodbe, ki jih poznate iz vašega okolja, na zgoraj omenjeno temo, predvsem zato, da omogočimo proces pričevanja o dogajanju na področju zlorab, zanemarjanja in diskriminiranja starostnikov.

Naslov Združenja:

Združenje za socialno gerontologijo in gerontagogiko Slovenije, Partizanska 12, 2000 Maribor

Moj delovni naslov:

**Center za pomoč na domu "Mali princ",
Dolinska 58 a, 6000 Koper**

Za tiste, ki ste večji uporabe elektronske pošte:
cpdmaliprinc@siol.net

Ne potrebujemo ne imen in ne priimkov. Avtorji/avtorice se lahko podpišete ali pa ne. Željeni pa so naslednji podatki: starost in spol osebe, ki je v zgodbi udeležena kot žrtev, časovna opredelitev in zgodba sama. Če tega ne zmorete sami napisati, potem poprosite nekoga, da to stori namesto vas.

Ne razmišljajte o tem, ali vaša zgodba spada v to področje ali ne, le oglasite se!

Vaše zgodbe bodo tako neposredno pričevanje o težavah v starosti, kakor tudi podlaga za raziskovanje in ustvarjanje možnosti, da problem postane viden in rešljiv.

Ko bo strokovna in druga javnost dovolj občutljiva, bo možno ustvarjati programe tudi za tovrstne potrebe starostnikov.

Hvala vam!

Marija Merzdovnik

Ljubezen

Komaj privekaš na svet,
jo že okusiš,
vso sladko in prijazno,
spet drugič grenko in mračno.

A vseeno živiš dalje,
prebrodiš sladke trenutke, živiš za dobre.
Čeprav se sploh ne zavedaš,
je ob tebi in živi s teboj.

In tudi postara se ob tebi,
a ne umre kot ti,
temveč živi kot spomin nate v osebah,
ki so te imele rade.

To je ljubezen mamina,
ki nikdar ne usahne,
to je ljubezen mamina,
ki do konca življenja ti ostane.

Marija Jenc

Babica

Babice spominjam se,
pri peči je sedela,
obleko črno je imela
in kito plesti je hitela.

Ko sem sedla poleg nje,
mi prijazno rekla je,
če bi rada plesti znala,
z veseljem ti bom pokazala.

Plesti sem se naučila,
me babica je pohvalila,
pobožala me je toplo,
s svojo hrapavo roko.

Pa, če hočem ali ne,
kar naprej spominjam se,
hiše stare in lesene
ter ljubeče roke njene.